

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr. „ „ „ „ 1/2 anu 2 fl.50er. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. „ „ „ „ „ pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biserica si Scóla.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	---

O reprivire asupra sinodului eparchialu aradanu.

Cá si cronicari am inregistratu, incât ne-a permis spatiulu ingustu, de carele dispunemu, mersulu lucràrilor sinodului eparchialu aradanu din anulu curentu si conclusele luate. — Nu vom mai reveni si de asta data asupra acestoru concluse. Asceptàm, cá ele sè se efeptuiesca, cá astfeliu se póta produce ródele, ce se intentionéza printrensele pentru biseric'a si scóla.

O alta córda voimu se atingemu de asta data.

Are multe pàrti bune viéti'a constitutionala. Intre acestea un'a si dóra cea mai de capetenia este: ca ómenii cu aceleasi trebuintie si cu aceleasi aspiratiuni au ocaziune a se studiá si a se cunósce mai deaprópe unulu pre altulu, — si cunoscendu-se se deprindu a-si intruní puterile si a lucrá mai cu succesu la promovarea causeru, cari privescu de o potrivá pre toti.

In punctulu acest'a noi rómanii ne-am facutu pré de multe ori vinovati de gresieli, cari nu ni este permis a-le trece cu vederea, daca voimu, cá se nu se mai repetiésca pre viitoriu. Adeseori s'a intemplat, ca in adunàri de a-le nóstre ici colo s'a vediutu lip-sindu acelu spiritu calmu, care da viétia si animéza orice adunare, si in loculu acestui'a se vedeau pre ici pre colo, ca ómenii de multe ori necajiti, seau iritati de multe de tóte, se ocupau de cestiuni, cari nu apartieneau adunàrii, si cari nu promovau, ci impedeau mersulu regulatu alu lucràrilor.

De aceea reprivindu asupra mersului lucràrilor sinodului eparchialu din anulu curentu, ne sentimu detori a inregistrá, ca precum in agendele diecesei preste totu s'au constatatu, progrese, tocma asia s'a potutu constatá de alta parte progresu si in ceea ce privesce modulu nostru de a lucrá cu puteri unite pentru inaintarea si desvoltarea causeru nóstre.

Cine a petrecutu cu atentiune mersulu desbateriloru sinodului din anulu curentu, a potutu observá, ca tóte cestiunile s'au tractatu si resolutu cu unu viu interesu, dar in acelasi timp cu multu sange rece. Ómeni in genere au fostu condusi in tóte numai de interesulu causei publice.

S'au tractatu multe cestiuni de-mare importantia in anulu acest'a. In nici un'a inse nu s'a observatu nici pre departe fia spiritu de partida, fia interesu personalu, seau alt'a. Deputatii si-espuneau vederile lor cu adeverala demnitate, si sinodulu luá conclusele totdeun'a in cea mai deplina cunoscintia de cauza.

In alti ani se mai ivea din cand in cand câte unu incidentu neplacutu in sinodu; se audiau câte odata cuvinte si expresiuni, cari n'ar fi avutu locu. De asta data totulu a decursu inse intr'o forma, ce póte face onóre fiecarui parlamentu.

Este fara indoie la bine astfeliu. Si mai bine va fi inse daca acea dragoste fratiésca, de cari au fostu insufletiti membri sinodului eparchialu si-va face locu in mai mare mesura decât ce se vedea acést'a pana acum in tóte adunarile nóstre de sus pana jos.

Avem multe trebuintie, avem multe de facutu, si suntem putieni ómenii, cari potemu lucrá. Acesti putieni vom deveni inse multi, si ne vom face tari si puternici, daca in cestiunile, ce ne privescu, vom fi totdeun'a uniti in cugete si in sentiri.

Sunt multe trebuintiele, dar multe sunt si formele, in cari suntem chiamati a lucrá pre terenulu bisericescu. In administratiunea bisericeii si a scólei dupa legea fundamentala totu ce se intempla, trebuie sè se faca cu concursulu intregi bisericeii.

Daca in tóte corporatiunile bisericeii din parochia si din protopresviteratu vom vedé domnindu acelu spiritu, pre carele l'am vediutu in sinodulu eparchialu, atunci tóte cestiunile nóstre vor luá unu aventu mai repede in desvoltare.

Sunt lucruri mari, lucruri de viétia si esistintia, lucrurile, de cari ne ocupàm in adunarile nóstre bisericesci, ba repetimu in biseric'a nu esista nici o cauza, carea se nu fia de mare importantia.

Aici trebuie se concentràm deci mai multa activitate, mai multu zel, cá astfeliu prin biseric'a se potemu ridicá poporulu in cultura religiósá-morala, si prin acést'a se-lu potemu ridicá si pre terenulu economicu.

Deschiderea santului sinodu alu Romaniei.

Mercuri in 1. Maiu a. c. s'a deschisu sessiunea de primavéra a santului sinodu alu Romaniei. Cu acésta ocaziune d. ministru de culte si instructiune publica a cetitu urmatoriulu mesagiu regalu :

„*Prea santiti parinti!*”

„Santulu Sinodu alu bisericeii autocefale ortodoxe romane are de a inregistrá asta data unu faptu de mare insemnatate.

„Sum fericitu a anuntiá prea santiiloru vóstre ca autocefali'a seculara a bisericeii ortodoxe romane a capetatu binecuventarea santiei sale patriarchului ecumenicu, si ca astfeliu positiunea bisericeii romane egalu indreptatita cu celelalte bisericeii ortodoxe autocefale, surorile ei de aceeaasi credintia si de acelaasi ritu, se afla bine definita.

Acestu bunu resultatu l'am obtienutu prin staurintiele guvernului meu, cu concursulu luminatu si patrioticu alu prea santiloru metropolitu si episcopi ai bisericeii romane si gratia inalteloru simtieminte de a-deverata fratia crestinésca, ce insufletiescu pe sanctitatea sa Ioachim IV si pe santulu seu Sinodu.

Faptulu acest'a, care intaresce si mai multu positiunea bisericeii in inaltimea si demnitatea ce i se cuvine, trebue se umple de bucuria inimile nóstre a tuturor'a.

Biseric'a, din a carei aperare in secolii trecuti romanii si-facu glori'a loru, a fostu totdeun'a nedeslipita de destínele tieriei. Petrunsu de acestu a-deveru istoricu si cunoscentu credinti'a nestremutata a poporului in religiunea lui stremosiésca, din cea antaiu di si in totu timpulu domniei mele am avutu dinaintea ochiloru mei unu tielu constantu: marirea si intarirea bisericeii romane, pentru ca ea se remana acea mare institutiune nationala de statu, pe care poporulu roman sè se póta totdeun'a spriginí.

Nu me indoescu biseric'a ortodoxa romana, stánd astfeliu in positiunea ei firésca, se va intari si se va desvoltá in launtru prin strens'a unire a membriloru acestui santu sinodu si prin dragostea crestinésca a tuturoru servitoriloru altariului, a caror'a ridicare trebue se fie o preocupare continua a santului sinodu si a guvernului meu.

Tiér'a intréga si-are ochii tientiti asupra acestei sfinte adunari. Cunoscu simtiemintele religióse si patriotice, de cari este insufletitu santulu sinodu, si de aceea guvernulu meu lu-va spriginí in tóte mesurile ce va luá in intielegere cu densulu, si cari ducu la implinirea scopului ce urmarim cu totii: intarirea si marirea bisericeii si a patriei.

Eu declaru deschisa sessiunea de primavéra a santului Sinodu alu bisericeii ortodoxe romane.“

Datu in castelulu Pelesiu, la 1 Maiu 1885.

CAROL.

Ministrulu culteloru si instructiunei publice,

D. S t u r d z ' a.

Nr. 1,403.

Dupa cetirea mesagiului, care a fostu primitu de prea santitii membri ai santului Sinodu cu expresiunea celoru mai vii multumiri, dlu ministru a depusu actulu patriarchalu de binecuventare, precum si corespondenti'a urmata intre sanctitatea sa patriarchala ecumenicu cu I. P. S. Metropolitu Primatu si guvernulu regalu.

Concertulu „Reuniunei femeiloru romane aradane“ tienutu la 5/17 Maiu 1885, in sal'a dela J. Krispin.

Suntemu mandri de câte ori potemu salutá in mijloculu nostru vre-unu talentu romanescu, detorimu recunoscentia si multiamire tuturoru acelor'a, cari ne aducu in placut'a positiune de a admirá unu atare talentu. Dreptu aceea recunoscentia si multiamire tinerei Reuniuni a femeiloru romane din Aradu, care ni dede ocaziune a ne desfatá in artea Domnului Demetriu Popoviciu, arangiandu concertulu despre care am luat degiá notitia in numerulu trecutulu alu fóiei nóstre.

Domnulu Demetriu Popoviciu, romanu moldovénu de nascere, cu tóte cà e omu teneru, nu e necunoscutu nici inaintea strainiloru, cu atât mai putienu inaintea conationaliloru sei. S'a scrisu si s'a vorbitu despre elu multe prin diurnale si societáti romane si neromane, prin urmare eram indreptatiti a acceptá o rara placere in sér'a de 5/17 Maiu a. c. si totusi ne-a suprinsu. Ne-a suprinsu barytonulu minunatu, care acum e tare, puternicu si te insufletiesce; acum móle, gingasiu, de te îmbéta cu blandetiele; dar apoi ne-a suprinsu si scól'a si rutin'a lui dramatica.

Program'a concertului a fostu compusa fórté bine.

Numerulu primu a constatu din trei piese esecutate solo de Domnulu Popoviciu, si anume doin'a lui Bendel „*Wie berührt mich wundersam*“, balad'a lui Schumann „*Die beiden Grenadiere*“ si unu fragmentu din „*Faust*“ oper'a lui Gounod, cari fiindu tóte de alta natura avú destula ocaziune, a-si aretá scól'a admirabila melodia, rythmica si dinamica. Publiculu de facia care implú sal'a, — cea mai mare parte a inteligintiei romane din locu in frunte cu Pré Santii'a Sa Domnulu Episcopu Ioanu Metianu, si unu numeru mai putienu, dar alesu de streini — si — manifestá placerea prin lunga aplaudare si urari de „se traésca.“

Numerulu alu doilea a fostu unu „*quartet*“ de Mandelsohn esecutatu pe violina, si viola, cello si piano de catra Domnisiór'a Irin'a Vannay, (fi'a presiedintelui dela sedri'a orfanala comitatensu din locu) si domnii Adamu Budits, Eduardu Kertai si Adalbertu Jánosi, carui'a asemenea i-au urmatu expresiunile eele mai viue de placere.

Numerulu alu treilea éra l'a ocupatu dlu Popoviciu cantandu „*Abendstern*“ din oper'a lui Wagner „*Tannhauser*“ si romanti'a „*Alla stella confidente*“ de Ribaudi, totu cu aceea arte ca cele din numerulu primu, escelandu totusi in romantia, a carei predare

ar fi potutu causá invidia in ori-ce artistu italianu, — precum se exprima o fôia magiara locala.

Numerulu alu patrulea a fostu „*Crucifix*“ de *Fauré*; duetu (sopranu si barytonu) esecutatu de dn'á *Gabriela Ionescu* soci'a dlui proto-fiscu comitatensu si dlu *Popoviciu* cu atât'a arte, încât publiculu care voia se auda repetirea piesei, nu abstatu dela aplause pana ce nu se vediu silitu dlu *Popoviciu* a esecutá afara de programa „*Serbatórea mameloru.*“ Primulu canteu romanescu, acompaniatu pe piano chiar de dlu *Popoviciu*; — cugetu ca suntu cercustantie cari me scusa se nu incercu descrierea efeptului produsu.

„Sed nunc venio ad fortissimum!“

Numerulu ultimu fu rezervatu pentru trei cantece poporale, „*S'o vedi mama n'o mai uiti,*“ — „*Mandrutitia*“ si „*Cucuruzu cu frundi'a 'n sus,*“ esecutate solo de dlu *Popoviciu*, acompaniatu pe piano de dlu *Kertai*. — Nu sciu ce se admiru mai tare, tonulu, delicateti'a, eleganti'a si totusi naturalitatea, ori simtiementulu nationalu, care erupse in aplausele cele mai frenetice la finea fiecarei piese.

Aceea o sciu, ca cine n'a luatu parte la concertu, s'a lipsitu de o placere, de care ne bucuramu forte rar noi romanii din Aradu, éra cine l'a auditu, nu-lu mai uita.

Krates.

Predica la Duminec'a S. Rusalie.

„Si s'au umplutu toti de Duchulu santu, si au inceputa a grai intr'alte limbi, precum le dá loru Duchulu a grai.“ (Fapt. Ap. c. 2 v. 4).

Iubitiloru Créstini! Diu'a de astadi ce o serbâmu, e un'a din acelea dile insemnate ale dreptcredintiosiloru, pe carea a instituit'o s. maic'a biserica intru pomenirea pogoririi Duchului santu preste apostoli. Inimile nóstre suntu cuprinse de semtiementulu celu mai curatu alu pietatii si evlaviei crestinesci in diu'a acést'a, càci ea ne vestesce terminarea opului celu mare si sublimu alu rescumperarei némului omenescu din osand'a pecatului prin Mantuitorulu nostru Isus Christosu. Elu, — fiulu lui Ddieu a corespunsu chiamarii sale sante pre deplinu prin seversirea actului acestu din urma, adeca prin trimiterea Duchului santu preste apostoli, dupa cum li-a promis: „De voi merge, voi trimite pre mangaitoriulu,“ (Ioan c. 16 v. 7) ca „Se remana cu voi in veci, Duchulu adevेरului.“ (Ioan c. 14 v. 16).

Din aceea di, — adeca din diu'a a cinci-diecea dupa invierea lui Christosu cand apostolii sau inbracatu cu o putere cerésca in urmare pogoririi Duchului santu preste ei — se incepe sant'a biserica, càci cu ajutoriulu noului mangaitoriu strabatu fara téma, chiar cu periclitarea vietii loru tierile cunoscute si necunoscute, invetiandu despre imperati'a lui Ddieu, vestindu pretutindenea evangeli'a mantuirii si intarindu adevेरurile Ddieesci, propuse la tóte popórele prin cuventari si fapte minunate.

Credu iubitiloru crestini a Ve face unu servitiu placutu si folositoriu daca dupa modestele mele poteri voi încercá in diu'a acést'a luminata a pogoririi Duchului santu a. Ve dovedi:

- 1) cà sant'a biserica este unu asediamentu Dumne-dieescu de privimu la intemeiatoriulu si latirea ei, si a
- 2) de socotimu darurile santeloru taine? cu cari ea impartasiesce pre credintiosii cei ce primescu invetiaturile ei morale si binefacetóre.

Deci Ve rógu a fi cu atentiune.

I.

Pe timpulu acel'a cand paganismulu si-ajunse culmea, cand instrainarea de catra unulu si adevératulu Ddieu deveni totu mai mare intre némuri si lumea intréga érá cuprinsa de intunecimea pecatului, atunci o intemplare strordinaria si minunata imprascie intunereculu, arata ómeniloru calea adevेरului si ii redestépta de odata din aceea amortire in care sau adencitu. — De aceea se incepe o vietia nóua pentru intréga omenime, càci cu acést'a intemplare minunata se puse capetu alunecării, totu mai departe de pe caile virtutii si ratacirea spre noianulu pecateloru. Radie ceresci incaldira acum inimile muritoriloru cu speranti'a mantuirei, càci in mijloculu poporului evreescu, se nascu Mesia celu promis de Ddieu si prevestitu de toti profetii. Se nascu rescumperatoriulu lumei, care rostí acelea cuvinte ceresci: „*Eu sum lumin'a lumii, celu ce umbla dupa mine, nu va umbla intru intunerecu, ci va avea lumin'a vietii.*“ — Se nascu Domnulu nostru Isus Christosu cá se stérgea osand'a pecatului, si se ne ridice éراسi la starea fericii celei dintai.

Spre cetatea Vifleemului pornira Maghiu dela resaritu condusi de stéua se aduca daruri si se se inchine celui nou nascutu. Prin minune Ddieésca fu mantuitu de mani'a lui Irod, càci éta ingerulu Domnului s'a aretatu lui Iosifu in visu dicendu: „*Scóla-te si ia prunculu si pre mam'a Lui si fugi in Egiptu.*“ Inca in etate de 12 ani a datu dovedi de inalta intieptiune in templulu din Erusalim, încât puterile Sale a pusu in uimire pre carturari, pre Saducheii si Farisei. Dupa ce Ioanu botezatoriulu ii pregatise poporulu alesu prin predica si botezulu pocaintiei Isus in alu 30-lea anu alu etatii sale incepe chiamarea Sa Ddieésca strebatendu Palestin'a in tóte directiunile, indreptandu pre peccatosi, invetiandu pre nesciutori, insanatosiendu pre cei bolnavi si inviindu pre cei morti. Inse cine ar po- tea enúmerá tóte faptele mari si minunate a-le Lui, de cari s'a miratu poporulu intrebandu: „*Cine e acest'a de carele si venturile si marea asculta?*“ (Mat. c. 8 v. 27) sciindu ca Isus insusi se provóca la acelea fapte dicendu: „*De nu-mi credeti mie (cuvinteloru mele) credeti fapteloru mele.*“ — Dara ce i-a fostu resplat'a din partea acelui poporu in mijloculu carui'a a facutu numai bine? Resplat'a gróznica si infioratóre, ca pentru tóte acestea l'a pedepsitu ca pe unu facetoriu de rele cu mórtea. Toemai acelu poporu, care lu-primesce cu pompa si triumfu in cetatea Erusalimului striga dupa câteva dile naintea lui Pilat: „*Restignesce-lu, restignesce-lu.*“

Astfeliu judecatu fiindu a gustá din mórtea amara a crucei, numai decát sosi óra, cand cu insusi sangele Seu celu scumpu trebui'a se rescumperu neamulu omenescu. Is. Chris. a inviatu a trei'a di dupa scripturi sfarmandu portile iadului si intemeiandu imperati'a lui Ddieu pe pamantu. Aci mai petrece inca unu timpu si descopere invetiaceiloru tainele credintiei si ii-convinge despre Ddieirea sa; apoi binecuventandu-i si impoternicindu-i de a intemeiá si guvern'a biserica in a 40-a di dupa inviere in faci'a Apostoliloru sei s'a inaltiatu la ceriu, unde ingerii inainte alergandu strigau: „*Redicati portile redicati, cà imperatulu s'a suitu la marirea cea incepetóre de lumina.*“

Deci iub. crestini, daca am luatu aminte tóte acestea, óre nu vom strigá si noi cu sutasiulu: „*Intru adevेरu fiulu lui Dumnedieu a fostu acest'a*“ (Marcu c. 15 v. 39).

Spre a ne intari si mai multu in convingerea nóstra despre Ddieirea bisericei intemeiata de Chr. pe pamantu, se vedemu pe scurtu modulu latirei ei.

Frumóse si sublime au fostu mijlócele intrebuintiate ce castigara inchinatori si aderinti bisericei crestine; inimile nu se cucerira prin fagaduintie góle ori prin placeri

lumesci, nu se alaturara la sinulu ei in urmarea seduceriloru si insielatiuniloru ci in urmarea adeverului Ddieescu vestitu de catra mantuitorulu nostru si de catra santii sei Apostoli. Cuventulu lui Ddieu a fostu mijloculu celu puternicu care a datu lovitur'a de mórte credintiei desiarte si facu se dispara ceti'a naintea sórelui dreptatii.

Mant. nostru Is. Chr. pentru indeplinirea opului seu nu si-a alesu ómeni invetiati nici avuti ca prin influinti'a acelor'a se-i fie mai usioru a strabate in inimile auditoriloru si a-i castig'a pentru sine, ci elu si-a alesu 12 pescari seraci si acesti'a au fostu colónele nedaramate pe care voi a-si spriginí edificíulu divinu. Pe acesti'a — de si au cunoscutu invetiaturile propuse de densulu, de si erau martori oculari ai faptelorú si minuniloru sale, totusi sciindu Chr. cu câte neajunsuri se vor luptá si câte greutáti vor intimpiná pe calea spinósa „Nu i-a lasatu seraci.“ (Ioan c. 14 v. 18), ci nainte de departarea sa i-a mangaiatu cu cuvintele: „Eu voiú rug'a pre Tatalu si altu Mangaiatoriu va dá vóua cá se remana cu voi in veci, Duchulu adeverulu.“ (Ioan c. 14 v. 16. 17) intarindu-i ea nu vor avea de a se teme: „Ca éta cu de si me voiú inaltia la Tatalu, cu voi sum in tóte dílele pana in sfer-situ vécului.“ (Mat. c. 18 v. 19 20).

Slabiciunea firei omenesci a invetiaceiloru totusi n'a fostu invinsa pe deplinu nici prin acésta consolare din partea marelui invetiatoriu, cáci inaltiandu-se Elu la ceriu dupa terminarea misiunei sale pe pamentu, frica si cutremuru a umplutu tóta fiinti'a lorú.

Cu nelinisce sufletésca asteptau implinirea fagadu-intiei a Mantuitorulu si éta: „Cand sau implínitu 50 de díle fiindu toti Apostolii adunati la unu locu, s'a facutu fara de veste sunetu din ceriu, ca de o suflare de viforú ce vine repede si au umplutu tóta cas'a unde siedéu, si li s'au aretatu limbi impartite ca de focu si s'au asiediatu pe fiesce carele din ei, si s'au umplutu toti de Duchu santu, si au inceputu a grai in alte limbi precum le dá lorú Duchulu a grai.“ (Fapt. Ap. c. 2 v. 1—4).

Apostolii astfelu luminati de foculu celu cerescu, si intariti cu arm'a crucii incepura acum a propagá si respandí pretotindenea cuventulu lui Dumnedieu constituindu in acestu modu s. biseric'a dreptcredintiósa. — Petrunsi de consciinti'a santei chiamari au ostenitu in totu decursulu vietii lorú, cá se restórne invetiaturile false ale filosofiloru pagani, se scirbésca truffi'a omenésca, si se convinga lumea despre acee'a „Ca nu este mantuire, numai in numele lui Isus“ (Fapt. Ap. c. 4 v. 12). — Fructele osteneleloru erau imbucuratóre pentru s. biseric'a, cáci in urmarea predicarii evangheliei de catra Apostoli, cu miile primescu invetiatur'a lui Christos si inbratisiéza religiunea crestina.

Dupa acestea iub. crestini credú cá nu mai incapú nici o indoíela, ca biseric'a care s'a intemeiatu de I. Chr. si care s'a latitu in modulu susaretatu e intru adeveru asiediamentu Ddieescu. De alta parte acést'a se intaresce si prin darurile santelorú taine cu care ea impartasiesce pe fii sei credintiosi; despre aceste inse in tractatulu urmatoriu. —

II.

Tainele suntu totu atátea lucruri sante asiezate de Ddieu prin cari sub semne vedute se revérse darulu Duchulu santu asupra credintiosiloru.

Ddieu n'a parasitu pre omu de speranti'a mantuinei nici in starea sa decadiuta in urmarea peccatului stramosiescu, cáci a trimisu pre fiulu seu, carele a depusu darurile santelorú taine in biseric'a sa, ca prin acelea facenduse (omulu) vrednicu de primirea lorú, sè se póta redicá éراسi la starea cea buna si fericita, in carea se afla nainte de peccatu. Asia dara biseric'a e vistieriu bunatiloru, pentruca ea pre omu de locu ce intra in vietia, lu-intim-

pina cu darulu s. botezú facendu-lu astfelu membru adeveratu alu ei. Prin seversirea acestei lucrari sante omulu se curatia de peccatulu, in care s'a nascutu si se imbraca in hain'a curata a nevinovatiei.

Totu biseric'a e maic'a cea ingrijitóre, care lu-provede cu darulu sant. miru si lu-intaresce spre a fi statornicu si neclatitu in credinti'a cea adeverata.

Dara cine dintre noi nu va cunósce darulu celu binefacetoriu alu sant. cuminecaturí, cine n'a semtitu mangaiare cerésca in sufletulu seu in urmarea impartasirei cu trupulu si sangele lui Christosu, care s'au datu nóua spre iertarea peccatelorú si spre vietí'a de veci.

Apoi éراسi biseric'a e aceea, care grabesce prin santii sei servitorí, a tinde crestínuluí patimitoriu — prin seversirea maslului — usiorare trupésca si sufletésca; ungenduse bolnavulu de catra preoti cu untulu de lemnu santitu, prin rugatiunile ce se adreséza catra Ddieu dobandesce alinarea dureriloru si ertarea peccatelorú. In urma biseric'a ne impartasiesce de darulu nuntei si ne introduce in vietí'a casatoriei, ce a instituit'o insusi Ddieu in paradisu. — Astfelu nunut'a séu casatori'a nu e asiediamentu omenescu ci Ddieescu si ea prin Mant. Chr. devine santita si redicata la trépt'a de taina. Cacatori'a se privesce ca unu semnu nedespartibilu alu „legaturéi sante ce e între Christosu si biseric'a sa.“ (Efes. 5. 32).

Din acést'a cuventare V'ati potutu convinge pe deplinu iub. crestini, ca biseric'a nóstra este unu asiediamentu Ddieescu, deórece intemeiatoriu ei este insusi Ddieu. Remaneti dar fii adeverati ai bisericéi, cáci ea prin santele sale taine Ve semtiesce si Ve pregatesce la o vietia mai buna si fericita.

Primiti cu bucuria si cu dragoste crestínésca invetiaturile ei cele adeverate si sante, deschideti-ve inimile Vóstre pentru cuventulu lui Ddieu, cáci numai astfelu Ve poteti face vrednici de impartasirea darului Duchului Santu si de imperati'a ceriului. Amin.

Nicolau Fizesianu,
stud. teol. c. III.

Discursulu

rostitu la mormentulu fericituluí Atanasie Tuducescu prof. de teologia in Aradu, de Dimitrie Barbu teol. curs. III.

Iubite profesoru alu nostru!
Demne invetiatoriule!

Când nóptea infiorata si plina de viscole, din când in când de fulgeru incetu se luminéza, devine mai négra si mai uricósa; si ce este mórtea? o nópte viscolósa; si ce este omulu? unu fulgeru in sinulu ei, lumina incetu, si apoi dispáre, se stinge, trece iute — se lupta cu nóptea si nóptea in urm'a lui devine durerósa.

Stamu la mormintulu teu, noi elevii tei dulcele nostru profesoru! ai muritu, sufletulu teu s'a inaltiatu in patri'a cerésca. Triste momente, triste simtieminte a produsu in noi mórtea ta neclatitu apostolu alu sciintiei si bravu luptatoriu alu simtiului nationalu! Amara sórte, fatala levire este acést'a asupra nóstra, asupra eleviloru tei. Prin acestu casu durerosu ne-amu intristatu adencu, amu datu cursu liberu suspinelorú nóstre sfasietóre de dorere, te-amu plansu amaru — te-amu plansu si te plangemu cu lacremi dóiose si nu ne potemu mangaiá. Sufletulu teu celu mare si ddieescu si-reia sborulu in regiunile ceresci, unde se va cufunda in Ddieu. Dar vai! candu viforulu sortii stinge asia de iute radiele, ce ne incaldira si luminara — doliulu, lacremile intristarii si amaratiunii, frigulu, o vietia fara surisu si sperantia le ia loculu.

Unde vei se mergi? Cui ne lasi pre noi? Au nu vedi unu institutu intregu, o multime de elevi ai tei cumu

stau cu capetele plecate, frangendu-si inimile sdrobite de dorere si condolintia? Au nu audi gemetele, plansurile lor? da! ei plangu si suspina amaru dupa acel'a, care a contribuit la edificiulu vietii nóstre morale. Dar tu nu vedi, tu nu audi tóte acestea, ci te duci, — ne parasesci pre noi.

Si cine te rapesce din mijloculu nostru?

Cine este acel'a, care cutéza se ne lipsésca de ce amu avutu mai scumpu, mai pretiosu? Acel'a neinduratu — mórtea, mórtea este, dens'a cutéza a pune sarutulu seu celu rece si inveninatu pe fruntea-ti senina, tu nu ai mila! Au nu poteai se lasi acést'a fiintia, acést'a flóre, acestu odoru se-si continue mai departe activitatea sa obosítórie? Nu! Ah tirana, càci tu tocmai acolo cauti victima, unde se simte mai tare lips'a ei. Tóte inzadaru, càci tu Iubite profesorulu alu nostru trebuie se dispari de pre marea fortunósa a vietii acesteia cu maréti'a ta fugura, ca numai cu dulcile suveniru ale trecutulu teu se ne consolezi. Chiaru in timpulu celu mai neoportunu, tocmai candu aveamu mai mare lipsa de tine, atunci ti-s'au intunecatú ochii, ti-a incrementu corpulu vesceditu si ti-a sburatu nobilulu sufletu, parasindu trupulu trectoriulu. Pe unu barbatu in flórea etatii s'ale, carele aducea fructe multe si frumóse natiunii s'ale, tristu si dorerosu este a-lu vedé tranfitu la pamintu, rece ca ghiati'a, fara graiu si suflare, stinsu si distrusu prin orcanulu celu inspaimantatoriu alu sortii. Erai tineru inca, erai o flóre desvoltata in tóta splendorea s'a,

Dar cine ai fostu tu?

Ce ai facutu?

Si ce bine mare perdemu prin tine?

Ai fost o viétia, carea necurmatu ne-ai iubitu, ca unu adevratu parinte alu nostru; ai fost abnegatiunea de sine si sacrificiu pentru de a satisfacé virtutii si moralei, carea ne-ai propus'o; ai fost consacraea existintiei tale la cultulu unei vointie, unei natiuni multu probate; ai fost tari'a sufletulu teu si nisuinti'a lui de a se inaltá la celu mai naltu si sublimu punctu, de unde se poti semená pe campulu inimeloru nóstre semintiele moralei, religiositatii si culturei.

Ce ai facutu? Ai luptatu Iubitule alu nostru. Cu arm'a intiepciunei si moralei ai luptatu fara pregetu contr'a intunerecului, contr'a nemoralei. Obstacule, pedeci ai avutu destule. Ai curatitu calea si ai disu nóue: „Iubitii mei, éta-o, mergeti pe dens'a.“ Continuu ai lucratu la desvoltarea morala a nóstra; continuu ne-ai invetiatu. Éca totulu ce ai facutu!

Ce perdemu in tine? Natiunea perde pre unu fiu alu ei, perde pe unu bravu aperiatoriu alu intereseloru ei; ér noi perdemu pe parintele nostru.

Ce perdere, ce dauna mare! Plangi natiune! varsa lacremi ferbinti, càci perdu-si asia ingraba pe unu devotatu fiu alu teu. Plangeti fratiloru si colegiloru mei, cà perduramu pe parintele nostru! Varsati lacremi de condolintia si dorere, cà perduramu tesaurulu, scutulu si povatiuitoriu nostru. Orfani amu remasu, fara mangaere, pentru aceea dar plangeti si nu incetati!

Putienu timpu ne-amu bucuratu de tine zelosule profesorulu alu moralei, putienu timpu si acum ne lasi pre noi. Ce amu potutu gresi noi, ce reu amu facutu de vine asupr'a nóstra asia mare pedépsa. Caletoriamu bine pe corabi'a sciintiei condusa de tine, caletoriamu fara grija, càci sentinel'a, carmaciulu nostru erá totdeun'a trézu si des-teptu; — cand éta deodata, viforulu sortii lovesce fara crutiare pe insusi carmaciulu corabiei, si-lu innéca in ap'a vecinice. Ce vomu face daru fara carmaciu? ce vomu face fara tine invetiatoriule alu nostru? Vomu suferi in lips'a ta si-póte vomu rataci dela tient'a, carea ti-ai propuso, póte nu vomu ajunge limanulu fericirii doritu de tine.

Esplicatiunile, deslucirile si intrebarile tale cele in-adeveru pedagogice au lasatu in inimile nóstre, nisce monumente, cari pentru totdeuna vor remané neperitóre. Cu-vintele tale cele blande, sfaturile tale cele binevoítóre au largitu inim'a nóstra, aflandu locu intrens'a suveniru ta cea placuta, care nu se va sterge nici odata. —

Ah! si cum voiai se-ti vedi odraslele aducéndu fructu multu si imbelsingatu natiunii tale; voiai se te bucuri de acele fructe, si se te mangai in sufletulu teu, dar inzadar, càci in cartea sortii cu litere fatale altcum a fostu scrisu; limb'a mortii cea inveninata ti-dise: „tu ai gatatu, urméza-me! si tu fusesi silitu a urmá mortii la loculu eternu.

Nainte de a merge pe acésta cale lunga, nainte de a disparé de pe pamentu, noi elevii institutulu si societatea de lectura venimu a-ti depune pe frunte cununile fapteloru tale celoru multe si obosítóre, ca nisce expresiuni a iubirii, stimei, recunoscintiei si condolintiei nóstre, ce le pastramu si le vomu pastra fatia de Iubitulu si multu stimatulu nostru profesorulu si conducatorulu.

Tóte le-amu dá, când te-amu potea rescumperá, nu am crutiá nimicu, dar acestea tóte sunt desierte, càci calea, pe care ai apucatu este calea eternitatii.

Pléca dar pe calea apucata, dute, sbóra acolo unde nu este intristare nici suspinare ci o viétia vecinica, insa nu uitá a privi spre noi din regiunile sublime ceresci.

Nainte de plecare primesce scumpa umbra, nobile suffete, solemn'a nóstra declarare: ti-promitemu toti elevii tei, cà suvenirulu teu celu dulce si placutu lu-vomu inchide in inimile nóstre triste si tacute, lu-vom apropia de buzele nóstre, pentruca se ne dee curagiu si fortia spre rabdare, pentruca se scimu iubi natiunea precum ai iubit'o tu pre ea si pre noi.

Adio! ti-dicemu, receli si fiori ne cuprindu, buzele ne tremura, gur'a ni se inclésta, pronuntiandu acestu terribilu cuventu: adio, fara revedere pe pamentu. Inca o privire, inca o lacrima si apoi adio pentru cá se ne intalnimu in patri'a vecinice. Toti, cari te-am iubitú vom depune la piciórele tale o glia rece, ca unu semnu alu eternulu nostru doliu.

Te vom iubi si mai departe!

Repauséza in pace umbra maréti'a!

Influentie din partea filosofiei asupra Religiei

sean

Factorii principali ai Teologiei moderne.

(Continuare).

Pentru Teologie aceste idei fura de mare insemnatate, fiindca ele mai vertosu in contrastu cu modulu netedu de cugetarea rationalismulu causara o profunditate incontestabila in aperseptiunea teologica. Ele au introdusu modulu speculativu de cugetare, metodulu de construarea a priori a concepteloru in teologie, transplantandu d'odata in cugetarea teologica si o multime de idei profunde. Cu deosebire ideia incarnatiunei lui Dumnedieu a ocupatu o pozitiune remarcabila, devenindu aceea de repetite ori de basa pentru aperseptiunea rescumperarei si a crestinismulu. Acést'a ideia fu transpusa la persón'a lui Christos, si din acést'a se construara de nou multe concepte a dogmaticiei bisericii, preeum ideia trinitatii, sacrificarii ect. Din intregu sistemulu lui Schilling ne potemu convinge, ca elu a readusu filosofu éra si la sciintia a divinulu. La transcendentulu ca si la sensualulu baierile obiectulu delatéza in sine. Revelatiunea eterna a dumnedieirii a fostu recunoscuta cá misteriu celu mare a lumei. Ér venerabilulu misteriu alu religiei, care biseric'a l'a conservatu ca unu misteriu ne-

cuprindibilu, parù a se desfășorâ în faci'a acestei filosofii speculative. Formarea istorica a religiunii fù dara recunoscuta dupa rationalitatea si necesitatea sa si „construata istorice.“ Precum espiatiunea celui dela Ddieu caditulu marginitu prin propri'a sa nascere in marginire este idei'a cea dintai a crestinismului asia — declara Schelling (*Vorlesungen über das akademische Studium*, p. 184 sm). — universulu cu intrég'a sa istoria se concentréza in idei'a trinitatii. Eternulu fiu a lui Ddieu marginitulu insusi si ca Ddieu patimitoriu in culmea aparentii sale deschise lumea infinitului, séu imperati'a spiritului. Potemu atribuí filosofiei Schellingiane acelu meritu, cà ea a desceptatu unu interesu nou atât pentru insemnatatea istorica-universala a crestinismului, cât si pentru cuprinsulu dogmeloru positive. „Gerade diejenigen Dogmen des Christenthums, welche der flache Rationalismus am meisten in Misskredit gebracht hatte, lernte man jetzt nicht bloss als tiffsinngige Mysterien des Glaubens, sondern auch als die höchsten Probleme der philosophischen Speculation auffassen“ (Baur, *Kirchengesch. des 19 Jahrh. si 79*). In loculu contrastului de mai nainte între religiunea rationala si cea revelata séu positiva se introduse, si se recunoscù definitu valórea rationala cuprinsa in religiunea positiva. Tocmai fiindcâ Schelling a cuprinsu istori'a insasi cá o revelatiune a Dumnezeirii, cá fundata din o necesitate eterna, trebù elu in pozitivulu crestinismulu si se recunósca o rationalitate mai superióra. Adeverat'a religiunii rationala nu póte dara mai multu consistá in aceea, cà vom delaturá cu totulu pozitivulu si istoriculu din crestinismu, ci mai vertosu in aceea, cà o vom cuprinde dupa rationalitatea si necesitatea s'a, séu in vederea, cà in generalu suntu numai dóue directiuni religionare: naturalismulu polyteisticu si contemplarea morala a lui Ddieu in istoria. Ceea ce distinge crestinismulu, nu e moral'a lui, ci aceea valóre speculativa, care risipindu form'a esoterica lu-infatioséza cá evangelia absoluta.

Religiunea, carei'a Schelling i-a croitu calea, si-a aflatu reprezentanti in Teologia pâna in diu'a de astadi. Pre câtu de putienu a voitu Schelling sè-si constituie parerea sa speculativa cu crestinismulu biblicu, asupra càrui'a s'a exprimat elu fórte nefavorabilu, séu cu ratiunea empirica a Teologiloru: pre atât'a lipséu la elu deslucirile agere si critice între idei'a incarnatiunii lui Ddieu si între aparenti'a istorica a Mémentuitorului. Eru Teologi'a purcésa din sistemulu lui lasá in Dogmatica cu totulu in neconsiderare diferinti'a notiunii pozitiv-teologica de cea speculativu-teologica inainte de unitatea ambelor. Totu asi'a stá si cu desvoltarea ulterióra a filosofiei speculative prin Hegel. Ce deosebesce filosofii'a hegeliiana de cea schellingiana este pre lângá conglásuirea in ideile fundamentale metodulu dialecticu si cuprinderea mai resoluta a absolutului cá spiritulu absolutu. Idei'a absoluta, lumea ideii pure in sine care ii pare inca cá ceva nereala, trebue se rentórea in sine din abstinenti'a sa in natura cá unitate conscia de subiectu si obiectu sè se reafle pe sine in spiritu. Éta procesulu spiritului absolutu. Déca deci filosofii'a la Hegel este form'a cea mai sublima, in care ideii'a absoluta se bucurá in eternu ca spiritulu absolutu: apoi si religiunea impreuna cu art'a apartienu formelor spiritului absolutu. Filosofii'a Hegeliana voiesce tocmai a cuprinde si recepe in sine intregu adevéru religiunii, Religiunea, care e o sciintia atât a omului despre Ddieu, câtu si o sciintia a lui Ddieu despre sine insusi, are cuprinsulu egal cu filosofii'a, dar cá adevéru pentru toti ómenii, in form'a ideiloru si a min-tei reflectânde. Esproprierea ideii si revenirea ei in sine, in spiritu, trebue se fie valórea esentiala a crestinismului, care aci se reprezenta cá incarnatiunea lui Ddieu, mórtea si invierea sa, viéti'a sa superióra, ca spiritu, in comuna. Adevéru celu mai sublimu dreptu aceea este invetiatur'a

despre trinitate: tatálu, fiulu si spiritulu sfântu suntu ideile religiöse a fiintiei eterne.

Acésta directiune speculativa a exercitatu influintia profunda asupra Teologiei mai noi. Positi'a primitiva asi'a de amicala a scólei hegeliiane fatiá de religiunea vâdi fará suspiciu unitatea acestei filosofii cu religiunea si invetiatur'a bisericeii. Firesce inca dela inceputu a fost acuzata pentru pantheismu si interpretare panteistica a invetiaturei religionare. Si legatur'a nóua a filosofiei cu religiunea positiva parù a luá unu finitu teribilu, de cand mai vertosu Strauss validitá in intregulu seu estinsu diferinti'a notiunii filosofice si religiöse séu teologice. Aceea filosofia, care la inceputu a favorisatu positivismulu teologicu, combatù cu cea mai mare resolutiune acést'a, fiindca adevéru celu mai sublimu puru si perfectu lu-poti cunósce numai in filosofie, precand in ideile religiöse acel'a e in forma dejosita si obscura. Acestu aventu supriindietoriu lu-causa insasi sistemulu hegeliianu, carele abstragendu pré tare din realitate si miscandu pré multu in categoriile logice generale, a fostu destulu de aptu, pöntru de a destrúá cu totulu lumea bisericeésca. De aci resultara din scól'a lui dóue directiuni contraopuse, un'a pozitivu bisericeésca, reprezentata prin Daub, Marheineke, Rosenkranz, Conradi etc. alta negativa, precum s'a reprezentatu ea prin Strauss, Bauer, Feuerbach s. a.

Caracteristic'a acestei filosofii este scrutarea dupa fiinti'a libertatii omenesci. Cugetarea logica ajunge pentru cunósccrea ideii, nu inse si pentru cunósccrea fiintiei reale. Acést'a din urma este problem'a esperintiei. Dreptu aceea trebue sè se adauge la filosofii'a de pana acuma negativa si o filosofie positiva. In spiritulu cestei din urma si-redica Schelling privirea agera a spiritului seu celui mare pentru de a strebate atât in adencimile revelatiunii cât si in prestigiile popólororu exprimate in stravechile mythe ale omenimei; si aducendu adevéru si unitatea acestor'a la lumina se probeze istori'a spiritului revelationandu in imens'a sa coerintia cuprinsa in intrég'a istoria a omenimei, si in acést'a se dovedéscá crestinismulu ca adevéru absolu alu spiritului. — Insemnatatea, care se cuvine acestui sistemu, si-ar perde tóta valórea, „daca acésta filosofie absoluta (cum a pretinsu Hegel pentru sine;) càci si acestu ultimulu sistemu suferé de unile defecte, cari se reprezenta consciintiei crestinesci ca reale daune fundamentale. Este acésta caracterulu gnosticu a acestui sistemu, carele se vadesce mai vertosu in aceea, ca ideile ethice de multe ori se cuprindu si se tractéza ca cosmogene (d. e. la principiulu reu). Dar cu tóte aceste trebue sè se observe, ca acésta filosofie este unic'a in evulu nou, despre care se póte dice, cà tient'a ei eschisiva a fostu contruarea unei intielegeri filosofice a religiunii. Schelling si Scheiermacher si-au datu man's, in reprezentarea comuna a ideii, ca crestinismulu este istorie, ca este faptu si pentru aceea numai prin esperintia potemu ajunge la cunósccrea lui. Pe acestu faptu se baséza influintii'a, care a exercitat'o si o va exercitá acestu sistemu asupra sciintiei teologice.

Déca a avutu cineva o cunoscintia precisa despre diferinti'a filosofiei si a religiösei, apoi acel'a e numai Schleiermacher, carele a fost fundatoriulu si reprezentantulu principalu alu formeii a trei'a de teologie moderna.

(Va urmá.)

D i v e r s e .

* *Visitatiune canonica.* Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu diecesanu Ioan Metianu, insocitu de parintele protosincelu Iosif Goldisiu, va cercertá in decursulu serbatoriloru Pogorârii Spiritului santu din a. c. comunei din partea de josu a protopresviteratului Aradului.

* *Scire imbucuratória.* In „Fóia scolastica“ din Blasiu aflamu imbucuratória scire, că Escelenti'a Sa Prea Santitulu Domnu arhiepiscopu si metropolitu *Dr. Ioanu Vancea*, a imnultitu cu unu nou actu maretiele sale fapte dovedite pana acum'a pe terenulu inaintării si dezvoltării afaceriloru scolare-bisericesci. Anume in 6. Maiu a. c. s'a pusu pētr'a fundamentala la noulu edificiu preparandiale si normale, ce se va ridicá in loculu vechiloru norme din Blasiu. Edificiulu va fi cu o redicatura, cuprindendu sale spatióse pentru patru cursuri preparandiali si normali, si in 1 Septemvre a. c. se va deschide. Spesele se urca la 15,400 fl. v. a. La cari Escelenti'a Sa, ca unu adeveratu mecenate, a sacrificatu din caset'a sa propia 10,400 fl. v. a. si prin acést'a fapta nobila si generósa si-a mai adausu inca o marga la cunun'a meriteloru neperitórie, pentru care posteritatea l-va binecuvéntá.

* *Pentru suplinire* notámu, ca in siedinti'a VII a sinodului eparchialu aradanu, cand s'a discutatú cestiunea incasării regulate a salarielorú invetiatoresci dep. Emericu Andreescu a facutu propunerea, ca in repórtele lunarie, ce se tramitu de catra invetiatori inspectoriloru scolari se se introduca o rubrica, in carea sē se arete, daca invetiatoriulu si-a primitu salariulu, si daca nu, cu cât i-restēza comun'a? De asemenea totu dep. Andreescu a facutu in acea siedintia propunerea, cá sē se alēga mai multi barbati de specialitate pedagogica in senatulu scolaru, si cá Pré Santi'a Sa se invite in giurulu seu pre cei mai zelosi invetiatori spre a consultá cu densii modulu, cum s'ar poté dá unu aventu mai insemnatu causei invetiamentulu, care propuneru sinodulu a decisu a se transpune comisiunei scolare.

† *Inmormentarea remasittelorú pamentesci* a le multu regretatulu directoru Visarion Roman in intemplata in 1/13, a fost una din cele mai solmne din câte s'au vediutu in Sibiu. Ceremoni'a religiósá a fost indeplinita de catra Escelenti'a sa domnulu arhiepiscopu si metropolitu *Mironu Romanulu* cu asistenti'a preacuviosiei sale domnului vicariu alu archidiecesei Nicolae Popea, a protopopiloru si a membriloru consistoriului bisericescu, cum si parochului bisericei din suburbea Maier si unu diaconu. De si diu'a trista de mercuri a fost ploioásá, multime mare de poporu adunatu impluse nu numai biserica si curtea ei, ci si strad'a in lungulu ei. Persóne in mare numeru din societatea superióra a Sibiului, din statulu civile si militariu de diverse nationalitati si confessiuni au petrecutu pe acelu amicu alu omenimei la repausulu etern. Din comunele vecine Resinari, Salisce s. a. se vedeau mai multe familii venite la acea ingropatiune.— Patrusprediece cununi, unele mai frumóse de cât altele, provédiute cu inscriptiuni, trimise dela diverse corporatiuni si persóne private, coperiá sicriiulu lui Visarion Roman si anume dela banc'a Albin'a, alta dela membrii directiunei sale, cum si un'a dela oficiali, alaturea dela ven. consistoriu, asociatiunea transilvana, in care fusese membru pe viétia si in comitetu, casin'a romana, Reuniunea femeiloru romane din Sibiu, un'a dela filial'a din Brasiovu, celelalte dela familii amice, cum colonelu Kreibig, Parteniu Cosma, Ioanu Popa, dr. med. Ioanu Moga si altele, pareni-se dela consangeni din Resinari. Unulu din membrii cei mai betrani din directiunea Albinei tienú unu discursu panegiricu in curtea bisericei, precurmatu inse prin plói'a, care incepuse din nou.— Asiá a fost petrecutu Visarion Roman la locuinti'a eterna.— Devis'a lui erá: „*In sudórea fetiei tale i-ti vei manca pânea ta.*“ „Observat.“

* *Pentru orientarea dloru preoti* mi-permitu a aduce la cunoscentia, ca eu voiu continuá profesiunea tatalui meu, si primescu asupra mea orice comande pentru reverendi, ojedii, prapori si alte ornate bisericesci, si

le esecutu cu pretiurile cele mai moderate. *Alecsandra Mihailoviciu.*

* *Multiamita publica.* Societatea de lectura a tinerimei dela institutul teologicu-pedagogicu vine de a aduce caldurós'a sa multiamita acelorú P. T. Domni, cari cu ocaziunea tienerii siedintiei publice din 27. Aprilu st. n. a. c., a binevoitu a contribui in favorulu bibliotecii oferte marinimóse si anume: Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu Ioanu Metianu 5fl. Dnii Georgiu Lazaru adv. Aureliu Suciú adv. câte 5fl. Magnif. Sa Ieroteu Belesiu vicariu episcop. 2 fl. Dnele El. Bocsianu, Mari'a Cure câte 2 fl. Dnii Dr. Nicolau Oncu adv. Danielu Gaboru adv. Nicolau Zigre ref. Ioanu Cornea prot. Ioanu Bic'a sen. not. Ioanu Bic'a jun. not. Teodoru Filipu prot. Ilie Moga prot. Ioan Damsia par. Mihailu Veliciu adv. Constantinu Borosiu calciunariu, Georgiu Florescu proprietariu, Ioanu Tieranu protopresviru câte 2fl. Dn'a Rozali'a Iancoviciu propriet. 1fl. Dsiór'a Floriti'a Bozganu 1fl. Domnii Georgiu Craciunescu protop. Dr. Demetriu Selceleanu adv. Petru Oprisiu adv. Constantinu Gurbanu prot. Paul Tempea prof. Iosif Goldisiu protosincelu, Romul Giorogariu prof. Teodoru Geontea prof. Ioanu Cornea ingeneriu, Teodoru Vaida preotu, Nicolau Stanu preotu, Georgiu Purcariu contabilu, Bodea Gavriilu preotu, Filipu Alexiu not. Pecicanu Alexandru ref. Georgiu Feieru adv. Ignatiu Pap secretariu, Dr. Demetriu Magdu adv. Mihailu Sturz'a preotu, Pavelu Milovanu not. Petru Cimponeriu inv. Stefanu Popoviciu telegrafistu, Davidu Dabiciu not. Stefanu Papu oficiantu, Ilie Dogariu inv. Lupsiaiu Climentu cassariu la „Trans.“ Iustin Dascalu preot, Georgiu Papu archiv. Vasiliu Papu preotu, Ioanu Groz'a prot. Silviu Suciú, Iuliu Papu oficiantu, Aesentiu Florescu propriet. Georgiu Munteanu calciunariu, Petru Florescu jun. propriet. câte 1 fl. Dnele Olg'a Missiciu, ved. Sofi'a Comlosianu, Cozsa Iulian'a câte 60 cr. ved. Mart'a Savunescu, ved. An'a Tomi câte 50cr. Dlu Lazaru Mezei calciunariu, 90cr. Dnii Dr. Ioanu Papu adv. Ioanu Popi oficiantu, Petru Leucuti'a preotu, Victoru Russu preotu, Mihailu Olteanu inv. Teodoru Lazaru adv. Aureliu Popescu not. Victoru Popoviciu teol. abs. Constantinu Serc'a negutiát. Petru Serc'a negutiát. Lazaru Traianu stud. Dimitrie Barbu economu câte 50 cr. Rista Monoréntiu inv. Manuila Craciunu economu câte 40cr.— de totu 94fl.50cr. Aradu, in 5/17. Maiu 1885. Pentru societate: I. Miclosiu, casariu.

POST'A ADMINISTRATIUNEI.

➡ **Rogámu pre DD. abonenti, ale cãroru terminu de prenumeratiune au expiratú, se binevoésca a ne incunoscintia, déca voescu se li-prolungimu terminulu ori ba, altcum tacerea dlor vom considera-o dreptu respuns negativu, si drept-aceea altu numer nu li-vom mai espedá.** ➡

Rev. d. P. Chirilescu in Chitighazu! Noi espedámu de aici fóia regulatu. Intardiarea nici de cât nu e de a ni-se atribui nóua de vina.—

Dlul Mihailu Jurma in Remetealunca! Fóia se espedéza de aici regulatu incependu cu numerii dela 1. Aprilie st. v. sub adres'a dtale per F a c s e t, dupre cum ai dispusu.

Concursu.

In urmare ordinatiunei V. Consistoriu eparchialu de dto 31 Ian. a. c. nr. 520, pentru alegere de parochu definitivu pe parochi'a de clas'a a dóu'a din opidulu **Clab'a**, comit. Bichisiului, protop. Chisineului, prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe duminéc'a din 2 Iuniu st v. a. c.

Emolumintele suntu :

1) Casa parochiala cu doue chilii, camera si gradina de legumi.

2) Pamentu aratoriu 27 jugere.

3) Dela orasiu pentru deputatu de lemne 30 fl.

4) Venitele stolare si birulu usuatu.

Emolumintele acestea dau anualminte sum'a de 600 fl.

Recurentii sunt avisati, ca recursele ajustate conf. stat. org. si adresate comitetului parochialu pana la 25 Maiu v. a. c. se le substerna P. On. Dnu protop. tract. Petru Chirilescu in Kétegyháza, ér in vre-o duminica séu serbatóre sè se prezenteze la s. biserică din locu spre a-si aretà desteritatea in cele bisericesci.

Se obsérva ca recurrentii cu cualificatiune de clas'a prima vor fi preferiti.

Datu din siedinti'a comit. par. din Ciab'a, tienuta la 28 Aprilu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, protop.

—□—

In comun'a nóstra bisericésca Pesca romana, comitat. si protop. Aradului, infintiandu-se si un'a a trei'a parochia gr. or. rom. impreunata cu profesura la scól'a confessională superióra, prin acést'a se escrie concursu cu diu'a de alegere pe 2 Iuniu st. v. a. c.

Emolumintele suntu:

1) un'a sesiune comasata din pasculu comunalu dimpreuna cu pasiunea adausa la sesiune, in estensiune de 45 jugere pamentu clasificatu de clas'a I.

2) birulu usuatu in comuna dela peste 300 case.

3) o gradina asia numita sub vii, pamentu aratoriu de clas'a I in marime de 2½ jugere, si a

4) Stolele indatinat in comuna.

Cu acést'a parochia fiindu imbinatu si postulu de profesoru la scól'a nóstra confessională superióra din locu, pentru care postu nu se capeta alta remuneratiune, afara de a parochiei, asia dar dela recurrenti se recere, nu numai cualificatiunea de parochu, prescisa pentru parochiile de frunte; dar si cualificatiunea de profesoru, séu testimoniulu dela consistoriulu aradanu, despre capabilitatea de a propune studiile prescise, intr'o scóla superióra confessională. —

De asemenea se recere, cá recurrentii sè se prezente in vre-o duminica ori serbatóre la biserică spre a-si aretà desteritatea si in cele rituali; ér recursele astfelu instruite si adresate comitetului parochialu, le vor inaintá dlui administratoru protopopescu Moise Bocsianu in Curticiu, pana la terminulu de mai sus.

Datu in Pesca rom. la 17 Aprilie v. 1885.

Teodoru Dragosiu, m. p. Ioanu Efticiu, m. p.
presied. Comit. par. not. subst.

In contielegere cu mine: MOISE BOCSIANU, adm. prot. alu Aradului.

—□—

Se escrie concursu pentru indeplinirea definitiva a postulu de invetiatoriu la scól'a gr. or. din com. Cladov'a, comit. Aradului, protop. Siriei (Világos) cu terminulu de alegere pe duminica din 26 Maiu (7 Iuniu) 1885.

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu: 1) In bani gat'a 221 fl. 48 cr. 2) 6 orgii de lemne pentru trebuintele invetiatoriuului, séu bani 54 fl. 3) interesele de 4% dupa capitalulu de 613 fl. in suma de 24 fl. 54 cr. care suma o va ridicá dela V. Consistoriu, fiind banii depusi acolo 4) pentru conferintie 5 fl. 5) pentru cantoratu 10 fl. 6) pentru scripturistca 3 fl. 7) cortelu liberu si gradina de legumi 9) pentru incalditulu salei de invetiamentu comun'a se obliga a dá 6 orgii de lemne in natura.

Dela recurrenti se cere se produca atestatu de botezu ca suntu romani gr. or. testimoniulu de cualificatiune inve-

tiatorésca si esamenu din limb'a magiara, la casu cand nu se vor affá astfelu de recurrenti, se admitu in candidatiune si preparandi absoluti, apoi sè se presinte in vre-o duminica ori serbatóre in s. biserică din Cladov'a pentru a-si aretà desteritatea in cantu si tipicu.

Se obsérva ca alegendulu invetiatoriu va avé a folosi pana la finea anului 1885 numai salariulu in bani gat'a 120 fl. 6 sinici cucuruzu in natura, 6 orgii de lemne de asemenea in natura si interesele in suma de 24 fl. 52 cr. ér dela 1 Ianuariu 1886 va folosi salariulu intregu precum se affa in acestu concursu.

Alegendulu invetiatoriu pentru sum'a espusa in punctulu 5, va avé a participá la tóte inmormentarile individiloru dela 7 ani in sus, parastase si cununii, fara alta remuneratiune.

Recursele astfelu instruite si adresate Comit. par. din Cladov'a suntu a se trimite P. On. Dnu Georgiu Popoviciu insp. cerc. de scóle in Ménes p. u. Gyorok, pana in 21 Maiu (2 Iuniu) 1885. — Cele intrate mai tardiu nu se vor luá in consideratiune.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. POPOVICIU, m. p. insp. scol.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a gr. or. rom. Madarasu, protop. Tincei, comitat. Bihoru, cu terminulu de alegere pe 2 Iuniu st. v. a. c.

Salariulu anualu:

1) in bani gata 80 fl.

2) 20 cubule bucate grâu si cucuruzu

3) Pentru 6 stangeni de lemne 54 fl.

4) 4 jugere pamentu aratoriu si unu jugeru livada.

5) Cortelu liberu cu gradina.

6) Stolele cantorale.

Recurentii vor avea recursele instruite cu estrasu de botezu, atestatu despre portarea morala, cu testimoniulu de preparandie, testimoniulu de cualificatiune, adresate Comit. parochialu, a le subserne Rev. Dnu Gavrilu Neteu protop. si inspect. de scóle in Várad-velenceze.

Avendu densii in vre-o duminica ori serbatóre a se presentá in biseric'a din locu spre a-si aretà desteritatea in cantu si tipicu.

Madarasu 28 Aprilu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GAVRILU NETEU, m. p. protopresviteru alu Tincei.

—□—

Licitatiune minuenda.

In comitatulu Aradului, comun'a gr. or. din Repsigu, si-au decisu de nou edificarea bisericiei sale, carea Vener. Consistoriu diec. sub nr. 1731 cu dto 25 Aprilie 1885 o au aprobatu. In diu'a 26 Maiu v. (7 Iuniu n.) a. c. in facia loculu Repsigu se va tienea licitatie minuenda, la carea toti acei'a ce voiescu a intreprinde acésta zidire sunt pofititi pe diu'a terminata la órele 11 ante meridiane a se presentá.

De dupa desemnulu si preliminarulu de spese zidirea este esclamata in 8800 fl. v. a.

Intreprindietorii cu vadiu de 8% ce se va depune in cass'a epitropiei parochiale, potu luá parte la licitare. Desemnulu si preliminarulu se potu privi si pana la diu'a terminata la oficiulu parochialu din locu.

Repsigu la 5 Maiu v. 1885.

SIMEON CORNEA, m. p. presied. comit. par.

—□—